

Elevenes rolle i undervisningsutvikling og egen læring, gjennom et aksjonsforskningsprosjekt i kroppøvningsfaget

SePU-konferansen – 25.05.2022

Morten Corneliusen Rustad

Senter for Livslang Læring,
Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk, HINN
morten.rustad@inn.no

Hvilke opplevelser satt elevene igjen med?

Refleksjonsspørsmål:

«Hva er din forståelse av hva elevene skal lære i kroppsøvfingsfaget?»

Reflekter i 15 sekunder

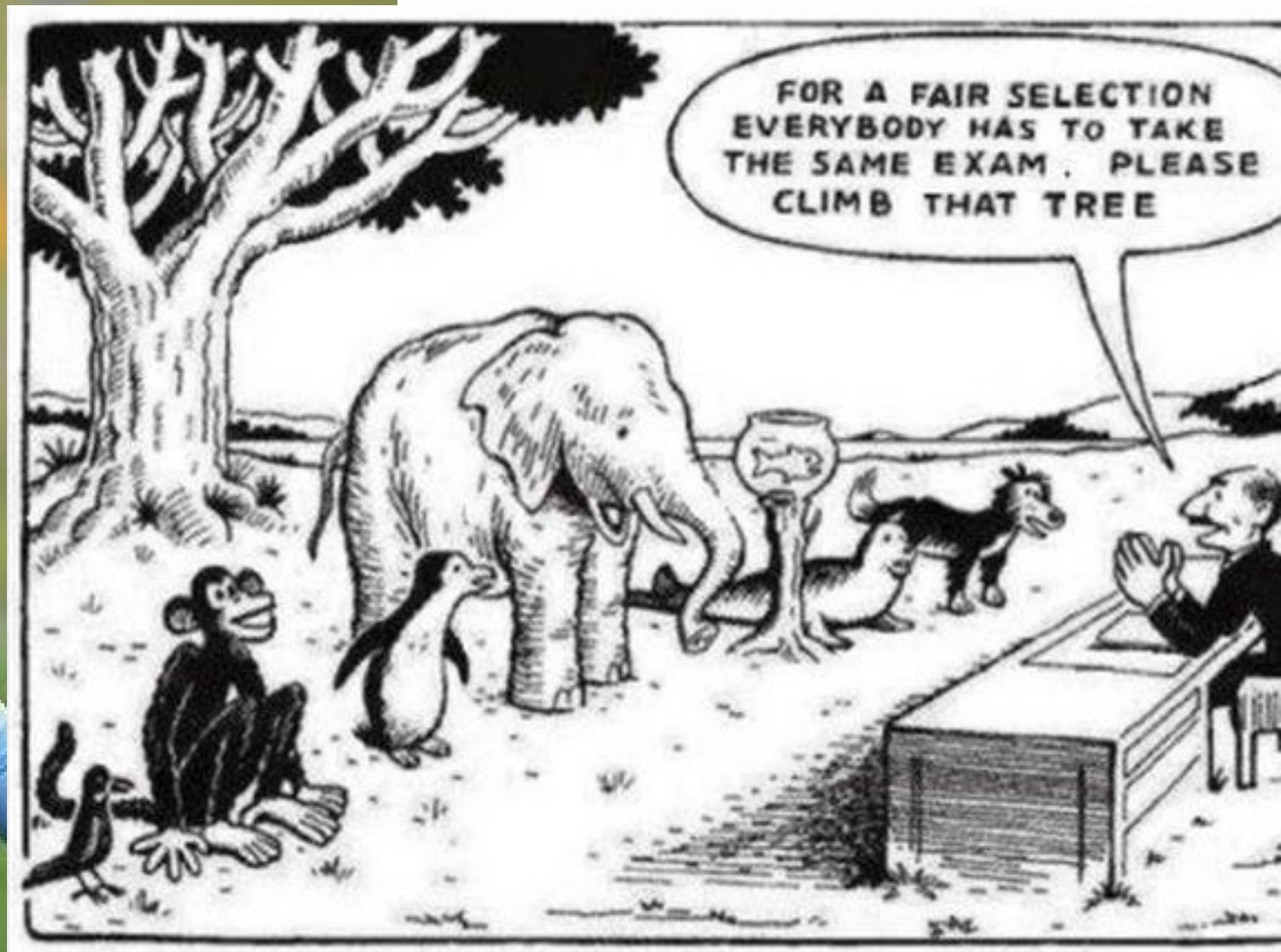

Säfvenbom & Stjervang, 2019; Rönquist, Larsson, Nyberg & Barker, 2019; Moen, Westlie, Bjørke & Brattli, 2018; Larsson & Nyberg, 2017; Standal & Aggerholm, 2016; Standal, 2015; Säfvenbom, Haugen og Bulie, 2014; Mordal Moen, 2011; Kirk, 2010; Larsson, 2009; Redelius, Fagrell & Larsson, 2009; Evans, 2004; Kretchmar, 2006; Siedentop, 1994

Forskningsspørsmål

«Undersøke hvordan øving (/den pedagogiske øvingsmodellen) og idealer fra lifestyle sports kan bidra til kroppsøvingsfaget med nye didaktiske perspektiver»

- Aksjonsforskningsprosjekt i videregående skole gjennom et helt skoleår med to hovedperioder hvor jeg også var deltagende observatør i undervisningen.
- To lærere var medforskere sammen med elever fra hver sin klasse (n=57) hvor vi sammen jobbet med å utvikle en didaktikk i kroppsøvingsfaget.

«Nordic tradition of Educational Action Research»

- Samarbeid mellom forskere, lærere og elever for å løse praktiske problemer gjennom å finne løsninger sammen
- Utvikle lærernes måte å jobbe og tenke på – Lærere skal bli fremtidige fasilitatorer for å videreutvikle løsninger på problemområdet
- Utvikle en didaktikk for elevene og faget sin skyld, ikke hovedsakelig for personlige grunner
- Bruk av ulike metoder for å samle data

(Rönnerman & Salo, 2012)

Illustrasjonsbilder:
– Ikke elever fra prosjektet

Øving – er det noe nytt da? – gjør ikke alle det?

Mål du øver mot er personlige, relevante og basert på egne interesser og forutsetninger

Målene kan være *bevegelser* som f.eks. en fotballfinte, et *spesifikt dansetrinn* i svingdans, eller *pust* i yoga, men også *uttrykk* som å vise kjærlighet i dans, *opplevelsen* av *flyt* i parkour eller *samarbeid* i sandvolleyball.

Aggerholm, K., Standal, O., Barker, D. M., & Larsson, H. (2018)

*«Øving vil bidra til at eleven kan utvikle en åpenhet og tilpasningsdyktighet til å håndtere utfordringer en møter på i livet»
(Aggerholm, 2016 – min oversetting)*

- **Øving** er en innstilling eller holdning til hva du gjør – altså en subjektiv erfaring og kan ikke måles objektivt (men kan vurderes).
- Øving handler ikke om resultatet av bevegelsen, men om å være bevisst og reflektere over hvordan du opplever å lære deg ferdigheter i problemløsningsprosesser og hvordan du formidler uttrykk
  - altså refleksjon over hvordan du «lærer å lære» noe
- Hvordan skal dette undervises og vurderes i kroppsøvfingsfaget?

Aggerholm, K., Standal, O., Barker, D. M., & Larsson, H. (2018)

Lærernes ønsker:

- at elevene skulle utvikle en selvstendighet i sin egen læringsprosess
  - bli tryggere på sin egen vurderingspraksis opp i mot læreplanen og involvere elevene i opplæringen
  - hvordan undervise og vurdere elevene i kroppslig læring i alternative bevegelsesaktiviteter
-
- Jeg og lærerne jobbet mye sammen med læreplanforståelse og planlegging i starten av prosjektet før skolestart

Hjelp og forståelse fra forskning

- Backwards by design / Baklengs planlegging (Wiggins, G. P., & McTighe, J., 2005).
- Assessment for learning / Vurdering for Læring (Black, P. & William, D., 2009; William, D., 2011)
- Wolfgang Klafkis (2001) dannelsesteoretiske kritisk-konstruktive didaktikk - 9 grunnleggende bestemmelser – f.eks:
  - Selvbestemmelse, medbestemmelse og solidaritet
  - Epokale nøkkelproblemer og «problemundervisning»
  - Kravet om «at lære at lære»
  - «Det tradisjonelle prestasjonsomgrepet må revideres»
- Utvalg av Gert Biestas (2015; 2016; 2017) pedagogiske teori

Elevmedvirkning

- Slik som vi leste overordnet del med litt hjelp av forskningsteori, så diskuterte vi frem noen ulike forståelser av elevmedvirkning:
  - Som et syn på hvordan elevene er aktiv i sin egen læringsprosess.
I undervisningen der læreren legger til rette for oppgaver hvor eleven selv kan velge relevant innhold, utforske, undre seg, skape, justere og tilpasse.
  - I opplæringen der elevene samskaper undervisningen sammen med lærer og bidrar med sine erfaringer på progresjon, organisering og struktur, vurderingsmetoder og former i både underveis- og sluttvurdering.

Intro - formål og kompetanser i faget - ide om årsplan med innspill	
Utforskning og annerkjennelse av andre - Lek - 1, 4	Underveis muntlig i timene
Utforskning og annerkjennelse av andre Lek	Underveis ----- -----
Utholdenhet og treningsprinsipper - 5, 6	Underveis
Utholdenhet og treningsprinsipper - praktiske erfaringer av de ulike prinsippene.	Underveis
Øve mot ukjente/nye bevegelsesløsninger- problemløsende - Longboard - 1, 3, 5	Underveis
HØSTFERIE	Underveis
Problemløsende mot nye bevegelser - Longboard	Underveis
Problemløsende mot nye bevegelser - Parkour	Underveis
Problemløsende mot nye bevegelser - Parkour	Underveis
Problemløsende mot nye bevegelser - Parkour med innlevering av film etc.	Underveis med film-innlevering og framovermelding
Treningsprinsipper og Stryketrening økt 1 - 5, 6	Underveis
Metoder for trening - Stryketrening økt 2	Underveis
Metoder for trening - Stryketrening PT med Øktplan	Underveis med notat-innlevering og framovermelding
Problemløsende ved bruk av film som verktøy - Dans Intro Halling - 1, 3, 5	Underveis
Problemløsende - Dans Par - Halling lage sin egen dans	Underveis
Undersøke taktikker i lagspill - Alternative Spill Rompeldunk - 1, 2, 5	Underveis
Undersøke taktikker i lagspill - Alternative Spill Rompeldunk	Underveis
JULEFERIE	
Førstehjelpsprosjekt - 1, 7	Underveis
Førstehjelpsprosjekt - 1. 7	Del av avslutning av komp.mål (7) med innlevering
Følge instruksjon, veilede andre og samspill - Skøyter / lagspill - 1, 2, 5	Underveis
Følge instruksjon, veilede andre og samspill - Skøyter / lagspill - 1, 2, 5	Underveis
Øve mot konkret teknikk med tilhørende metoder - Badminton - 1, 3, 5	Underveis
Øve mot konkret teknikk - Badminton	Underveis
Øve mot konkret teknikk - Badminton	Underveis med notat-innlevering og framovermelding
VINTERFERIE	
Prosjektperiode - Info og eksempler på tr.metoder - akt. - 1, 2, 3, 5	Underveis
Prosjektperiode - planlegging og utprøving	Underveis
Prosjektperiode - økt 1	Underveis
Prosjektperiode - økt 2 og innlevering i slutten av uka	avsluttende periode (1, 2, 3, 5) - øktplan med egenrefleksjoner
PÅSKEFERIE	
Tilbakemelding av oppgave, oppsummering av treningsprinsipper + forberede	
Skader, belastningslidelser arbeidsstillinger og tr.prinsip i bev. - Yoga, 1, 6, 7	Underveis
Heldagsprøve	Underveis
Skader og belastningslidelser - arbeidsstillinger + tr.pr. bevegelighet - egen	Avsluttende periode (1, 5, 6, 7)
Naturopplevelse Friluftsliv - tur i nærmiljøet, park - elever forbereder - 1, 4	Underveis
Naturopplevelse Friluftsliv - elever gjennomfører sitt opplegg for resten	Avsluttende periode (1, 4)
Fri / eksamen	

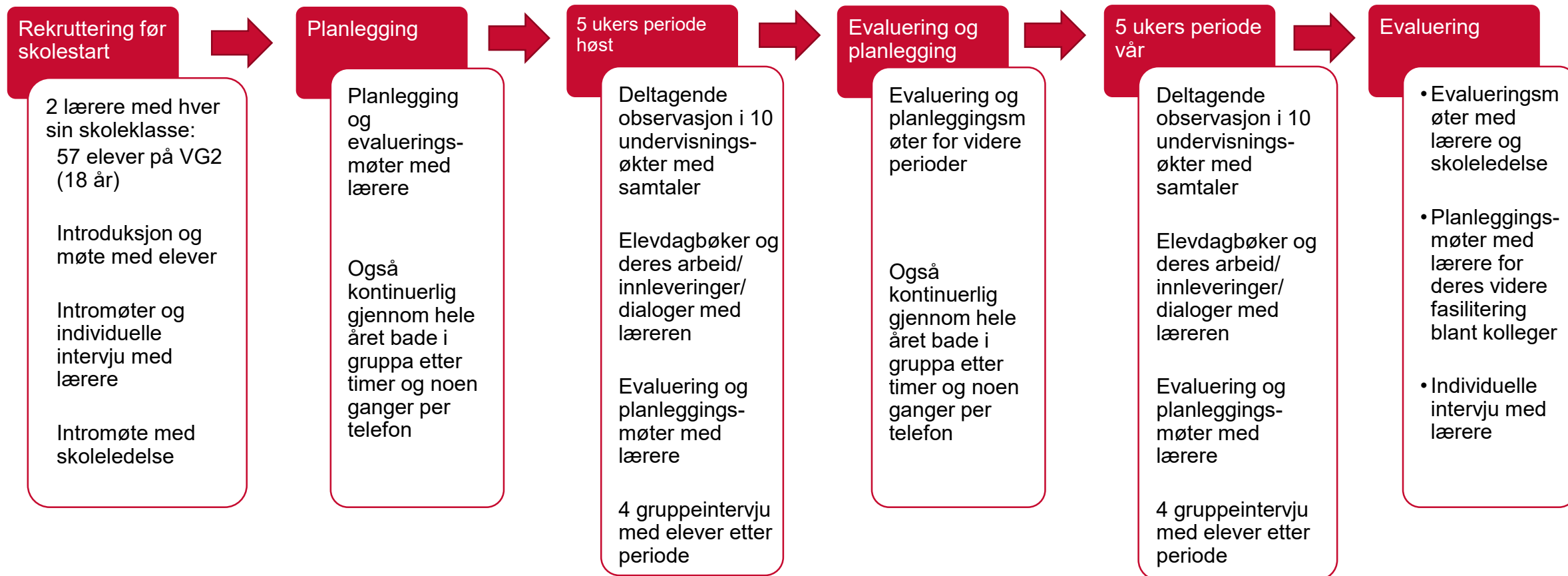

Aksjonsforskning – tidslinje og metoder

April 2017

Juni 2018

Bad
Habits

Ikke elever fra prosjektet

